

SÈRIE KRAKEN

EVA G. SÁENZ DE URTURI

L'ÀNGEL DE LA CIUTAT

Columna

EVA GARCÍA SÁENZ DE URTURI
L'ÀNGEL DE
LA CIUTAT

Traducció de Núria Garcia Caldés i Mercè Ubach

COL·LECCIÓ CLÀSSICA

TÍTOL ORIGINAL: *EL ÀNGEL DE LA CIUDAD*

PRIMERA EDICIÓ: ABRIL DEL 2023

© EVA GARCÍA SÁENZ DE URTURI, 2023

© DE LA TRADUCCIÓ: NÚRIA GARCIA CALDÉS I MERCÈ UBACH, 2023

© EDITORIAL PLANETA, S. A.

© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.

AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA

ISBN: 978-84-664-3049-4

DIPÒSIT LEGAL: B. 6.067-2023

FOTOCOMPOSICIÓ: GRUP62

IMPRÈS A CATALUNYA - *PRINTED IN CATALONIA*

www.columnnaedicions.cat

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor. La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries. En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement. A Grup62 agraïm que ens ajudi a donar suport així a l'autonomia creativa d'autors i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

I

«*Gau Beltza*», *La negra nit*

UNAI

Villaverde, 31 d'octubre de 2022

La nit que Venècia va cremar jo encenia espelmes i les inseria en carabasses pels camins d'una fageda ja a les fosques, al davant del meu poblet de Villaverde, que ignorava l'incendi que més tard poblaria els meus malsons.

—Fill, estic intranquil, truca tu a l'Alistair, va —em va insistir l'avi mentre m'allargava el seu mòbil prehistòric una vegada més.

—L'Alistair és una mica despistat, avi. Segur que ens trucarà tan bon punt l'avió procedent de Venècia aterri —el vaig calmar per enèsima vegada—. A més a més, a la muntanya hi ha poca cobertura.

Vaig mirar de reüll l'Alba, que va aixecar la nostra filla Deba i se la va carregar a les espatlles. L'Alba em tenia molt preocupat, feia mesos que es despertava amb malsons cap a les quatre de la matinada.

Quan jo encenia el llum la trobava aterrida i muda, amb les mans fredes i poques ganes de donar-me cap explicació.

Rebutjava les abraçades de la mateixa manera que aquella nit es refusava que li donés la mà pel camí de les Tres

Cruces, mentre seguíem les seves instruccions intentant rescatar de l'oblit dels temps el vell costum de la *Gau Beltza*, «la negra nit», el Halloween basc, que —explicava l'avi— havia caigut en l'oblit devers els anys cinquanta del segle passat.

—Sempre ho fèiem d'amagat dels capellans, em penso que no era un costum gaire cristià —ens havia comentat al davant del foc de la vella cuineta—. Buidàvem les carabasses i després en fèiem cabell d'àngel amb els fils i molt de sucre. Els més traçuts retallaven els ulls i les boques esdentegades de les carabasses perquè fessin por als despistats que aquesta nit caminaven pels carrers. Quan era jove, abans de la guerra, posàvem al campanar una carabassa amb un ciri encès a dins i després anàvem deixant carabasses i naps buidats amb les espelmes corresponents pels ribassos del sender, des del cementiri, per les Tres Cruces, fins entrar a la fageda. Era perquè els morts trobessin el camí de tornada al cementiri, perquè es deia que aquesta nit podien sortir de les tombes i vagaven pel bosc. Això dels llums era perquè no es perdessin. I ens posàvem llençols per sobre perquè ens confonguessin amb ells si ens trobaven mentre col·locàvem les carabasses. Havien de ser llençols vells i tenir forats, no sé perquè. En aquell temps no preguntaves res als grans —va recordar, amb la mirada perduda en una flama.

L'Alba s'havia entestat a rescatar les tradicions antigues de la zona des que estava al capdavant de l'hotel palau que la seva mare li havia llegat a Laguardia, i en uns llibres antics de gastronomia havia trobat que el 31 d'octubre se celebrava l'*Arimen Gaua* o nit de les ànimes.

També havia llegit que es coïen pans funeraris, *olatak*, que es col·locaven a les làpides perquè persistia la creença que els difunts aquesta nit necessitaven menjar per tenir forces per a la passejada pels boscos.

Els veïns afirmaven que els pans pesaven menys, l'endemà.

De manera que, fent cas a una tradició gairebé extinta, ens havíem vestit amb llençols vells i estripats.

Per ser francs, conformàvem un estrany seguici, en la foscor de la fageda. Quatre persones sota llençols blancs encenent espelmes i abandonant carabasses i naps als marges del camí del cementiri. Una Santa Compañia ben xocant.

Érem quatre llums en la immensa foscor de la muntanya, amb carabasses taronges que projectaven sobre el negre camí uns ulls ametllats i unes boques esdentegades gràcies a la llum d'unes espelmes que tremolaven amb el nostre vaivé.

Quatre fantasmes amb els llençols blancs anant cap al cementiri.

Un gegant, des del cim de la muntanya, hauria vist només quatre lluernes a la nit.

Aquella *Gau Beltza* estava descobrint que l'avi es preocupava no només perquè els vius estiguéssim ben alimentats, la seva forma d'expressar amor cap als seus nets i besneta, per a un home educat en el temps en què els homes no podien expressar amor, era atipar-nos cada setmana amb pots de peres al forn, pomes al forn, xoricets amb sidra i qualsevol aliment que segellés les artèries.

L'avi, a punt de bufar les cent espelmes, havia demanat al forner de Bernedo que li coqués unes *olatak*.

—Perquè el teu pare no passi gana, que en Gael sempre estava primet —va ser la seva succinta explicació, mentre es gratava un parell de cabells blancs sota la seva eterna boina d'Elosegui.

Quan vam deixar enrere l'espessor de la fageda, el camí es va convertir en fang i vam haver d'afluixar la marxa per no relliscar.

La humitat del vent, una vegada fora del bosc, ens va colpir en unes cares ja acostumades a una tardor més que crua.

El nostre objectiu era el cementiri de Villaverde.

Era allà on havíem de deixar, segons la tradició, les *ola-*

tak que el capellà ens havia beneït. Vam arribar embalbits i una mica cansats, amb la Deba adormida als meus braços.

Ens guiàvem per les espelmes de les carabasses, a penes hi havia fanals al camí que portava al cementiri.

Però, de sobte, vam sentir darrere nostre el soroll d'un motor. Ens vam girar, sobresaltats, i tant l'avi com l'Alba van saltar a l'herba que resseguia el camí.

Un cotxe fora de control baixava a tota velocitat pel pendent i no semblava que tingués intenció de frenar.

Jo em vaig enganxar a la paret del cementiri protegint la Deba amb el cos. El cotxe, per fi, va frenar.

—Ho sento, ho sento! —va cridar des de l'interior del vehicle l'Estíbaliz, la meva antiga companya a la Divisió Criminal de l'Ertzaintza—. M'estan arribant mil missatges al mòbil i per un segon he perdut el control del cotxe. Esteu bé?

—Esti, per l'amor de Déu! —vaig ser capaç de contestar. La Deba s'havia despertat amb l'escàndol i em mirava amb els seus ullassos de daina sense entendre res.

—Ja han tornat a la tomba, tots els morts? —va preguntar, somnolenta.

—És la teva tieta Estíbaliz, continua dormint —li vaig xiuxiuejar.

L'Esti no només era efectiva resolent casos, també era una crac en la teoria. Si estudiava el que fos en alguna formació, et repetia el paràgraf sencer amb totes les comes. Era útil si no tenies cobertura i no podies consultar la Viquipèdia.

—Què passa, Estíbaliz? Què hi ha de tan urgent perquè quasi t'hagis carregat quatre persones i el mur del cementiri? —vaig voler saber.

—Però és que no tens mòbil? Que no has vist el vídeo de l'incendi?

—Érem a la fageda, no hi arriba internet. Tan greu és? —li vaig preguntar.

—Val més que ho vegis. Avi, em sap greu dir que el teu amic Alistair demà no vindrà a visitar la tomba d'en Gael —li va dir mentre sortia del cotxe.

L'Estíbaliz Ruiz de Gauna era pèl-roja, un pes ploma que amb prou feines m'arribava als colzes, amb una aparent fragilitat que enganyava: l'havia vist abatre païos encara més alts i més amples d'esquena que jo en un cos a cos.

L'avi es va posar les ulleres de prop, va fer la seva millor cara de pòquer per no preocupar-nos i es va acostar per veure el mòbil de l'Estíbaliz.

En un vídeo de notícies internacionals, la imatge devastadora d'un *palazzo* cremant en la nit veneciana ens va hipnotitzar.

Igual que anys enrere el món s'havia estremit quan va ser testimoni de l'incendi de l'antiga Notre Dame, tots ens vam quedar sense alè.

Hi havia una certa bellesa sobrenatural, en aquell vermell sobre negre, en el poder d'un foc que arrasava segles d'esplendor.

—El *palazzo* de l'illa de Santa Cristina crema des de fa unes hores davant la desolada mirada del món. Malgrat que els bombers s'han desplaçat a la petita illa de la llacuna nord des del primer moment, no han pogut fer res davant la virulència d'un incendi que es creu intencionat. El *palazzo* havia de ser una de les seus d'exposició de la Fira Internacional del Llibre Antic que aquest any se celebra a Venècia i el tema de la qual són els llibres prohibits. Es dona la circumstància que diversos llibreters antiquaris procedents d'Espanya estaven reunits en aquell moment al *palazzo*, perquè eren els encarregats de custodiar la valuosa col·lecció de llibres prohibits de la Biblioteca Nacional de Madrid, tot i que almenys dos d'ells són de nacionalitat britànica, Alistair Morgan i Benedict Callaghan. Per les càmeres de seguretat també se sap que entre els reunits hi havia el subhastador de

Sotheby's de Madrid, Solomon Terranova, i Gaspar Abad, el propietari de les llibreries Némesis, Hubris i Hamartia, així com la propietària de la llibreria de vell La Maga, Alicia Lasarte, i una altra dona sense identificar.